

Usability-evaluering

Undersøgelse af slutbrugertest versus ekspertbaseret gennemgang

Andersen, Eva Bye

Publication date:
2008

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Andersen, E. B. (2008). *Usability-evaluering: Undersøgelse af slutbrugertest versus ekspertbaseret gennemgang*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

De internationale studerende på uddannelsesbiblioteket

..... Læs side 5-11

Så er der efteruddannelse

..... Læs side 18

Status på SOSU

..... Læs side 14

REDAKTION:**Marianne Lund (ansv.)**, IBC Kolding, mlu@ibc.dk**Louise Thostrup**Professionshøjskolen Metropol, loth@phoe.dk**Else Marie Andersen**Thisted Gymnasium & HF-Kursus, ema@thisted.dk**Bente Thorup Andersen**UCN, Teknologi & Business, bta@noea.dk**Birgit Brink Lund**EAL, Tietgen Business College, bibnon@tietgen.dkUDDANNELSESBIBLIOTEKAREN udkommer to gange
om året, i juni og december.

Bladet tilsendes gratis medlemmer af faggruppen.

Abonnement på UDDANNELSESBIBLIOTEKAREN i
øvrigt koster kr. 150,- og kan tegnes ved hen-
vendelse til Anja Skaar Møller, asm@ibc.dk

Deadline for næste nummer af UDDANNELSESBIBLIOTEKAREN er 1. november 2010.

Indlæg sendes til: **Marianne Lund**IBC Kolding, Tvedvej 7, 6000 Kolding, mlu@ibc.dk**BESTYRELSEN FOR FAGGRUPPEN
BIBLIOTEK & UDDANNELSE****Dina Lemming Pedersen**, kontaktperson til BF
Aurehøj Gymnasium og Gentofte Hovedbibliotek
dlp@aurehoej.dk**Anja Skaar Møller**, kassererIBC Fredericia, asm@ibc.dk**Birgit Brink Lund**, sekretærEAL, Tietgen Business College, bibnon@tietgen.dk**Erik Ove Hansen** webredaktørUCL, Sygeplejerskeuddannelsen i Vejle, eoha@ucl.dk**Louise Thomsen**, medlemsregistreringUCN, Teknologi & Business, loth@noea.dk**Lone Iben Petersen**, suppleantPolitiskolen, lip002@politi.dk**Bjarne Skibbild**, suppleantNordfyns Gymnasium,
bjarne.s.christensen@skolekom.dkHenvendelse vedrørende medlemskab af faggruppen
Bibliotek & Uddannelse:**Louise Thomsen**UCN, Teknologi & Business, loth@noea.dk*Eventuelt citat fra Uddannelsesbibliotekaren er
kun tilladt med tydelig kildehenvisning*

Grafisk: X-tension ApS, Sdr. Bjert

Tryk: InPrint, Kolding

Oplag: 450

ISSN: 1600-4043

Forside: To rumænske studerende på IBA, Kolding
til British Proms Concert i Dunedin, New Zealand
– i forbindelse med praktikophold.
Foto: Erzsebet Jakab

Indhold

Indhold

Synsfeltet**Mange bejler til gymnasierne**Mange har en mening om, hvad man kan gøre for at få flere informationskompetente
gymnasieelever. Men hvem tager ansvaret for, at der rent faktisk sker noget, spørger
Else Marie Andersen.

.....side 3

Can I help you? – om internationale studerende på uddannelsesbiblioteketAt servicere udenlandske studerende er blevet hverdag på mange uddannelses-
biblioteker. Uddannelsesbibliotekaren har set på, hvordan de udenlandske studerende
er, og på hvordan bibliotekerne kan komme dem i møde.

.....side 5

Hvad Brugerkaravanen observerede – om de internationale studerendeBrugerkaravanen forlod the zoo og gik ud i the jungle for at møde brugerne.
Læs her, hvad Brugerkaravanen observerede om de internationale studerende.

.....side 11

Hvorfor har jeg ikke gjort det noget før – talt med mine brugereBirgit Brink Lund fortæller, hvordan Brugerkaravanen inspirerede hende til at
gå ud og tale med brugerne.

.....side 12

Status på SOSUSOSU-bibliotekerne lever og har det godt! Det er indtrykket i det portræt, Susanne
Hillersborg tegner af bibliotekerne lige nu. Og så kigger vi inden for oppe under taget hos
SOSU-biblioteket i Aabenraa.

.....side 14

Tre gode tilbud – efteruddannelse af uddannelsesbibliotekarereVi har tit efterlyst det. Og nu ser det ud til, at uddannelsesbibliotekarere i efteråret
2010 kan vælge mellem tre relevante tilbud om efteruddannelse, endda også med
geografisk spredning.

.....side 18

Masteruddannelsen – At teste brugervenlighedUsability-tests er emnet for Eva Bye Andersens masterafhandling. Det anbefales,
at lade både eksperter og brugere teste en hjemmeside.

.....side 20

Syddansk Universitetsbibliotek bygger bro til gymnasietSDUB har sat et gymnasieprojekt i søen. Formålet er bl.a. at få flere til at tage en
videregående uddannelse i regionen.

.....side 22

Petit

FlushAds, Facebook og Infomedia i bibliotek.dk.

.....side 23

Skal du med ud og se mig selv i spejlet?

Indtryk og citater fra B&U's inspirationsdag 16. april 2010.

.....side 24

Synsfeltet

Mange bejler til gymnasierne

- men de er lovet bort - til DEFF!

Af Else Marie Andersen

I 2009 kom de almene gymnasier med i DEFF. For første gang blev de almene gymnasier synlige i bibliotekslandskabet og blev altså placeret blandt forskningsbiblioteker og andre uddannelsesbiblioteker. De almene gymnasier har en repræsentant i Nye Institutioner og to i Licensgruppen for Uddannelsesbiblioteker, udpeget af Biblioteksforeningen for de almene Gymnasier (B.A.G.). Mange gymnasier har et bibliotek med faguddannede bibliotekarer, hvis fornemste opgave er at samarbejde med underviserne om at klæde eleverne på til en videregående uddannelse, og jeg er ikke i tvivl om, at det skal foregå i skolens daglige og faglige kontekst. Jeg er heller ikke i tvivl om, at de gymnasiale uddannelsesbiblioteker skal have deres helt egen profil som en særlig bibliotekstype på lige fod med folkebiblioteker og fag- og forskningsbiblioteker. Derfor skal folkebiblioteker og fag- og forskningsbiblioteker ikke være gæsteundervisere i de gymnasiale uddannelser, men være samarbejdspartnere med gymnasiebibliotekerne.

SDUB's gymnasieinitiativ

I marts afholdt Syddansk Universitetsbibliotek et temamøde om informationskompetence i gymnasiet. SDUB har oprettet en afdeling med henblik på at arbejde med dette område og tilbyder informationssøgningsundervisning til gymnasier i det sønderjyske og det fynske. De betragter det som en brobygning til gymnasiet, nok først og fremmest til det almene gymnasium. Mødet var både spændende og relevant med gode oplægsholdere, men det viste sig, at SDUB's initiativ ikke er koordineret med DEFF og programgrupperne Nye Institutioner og Licensgruppen for Uddannelsesbibliotekers initiativer og arbejde med at udvikle biblioteksbetjeningen på de almene gymnasier. Det var tilsyneladende ukendt for SDUB, at B.A.G. er blevet stiftet, og de to oplægsholdere var

tilsyneladende heller ikke klar over, at der foregår et stort udviklingsarbejde inden for området i biblioteksverdenen, ej heller, at der er ansat bibliotekarer på mange gymnasier.

Mange spillere, få regler

Det er helt tydeligt, at der mangler en koordinering og formidling af det arbejde, der foregår i forskellige regi med henblik på udvikling af de almene gymnasiers biblioteksbetjening. Det er også klart, at biblioteksbetjeningen på de almene gymnasier er meget, meget forskellig. Endelig er det også klart, at der er mange spillere på banen, uden at der er formuleret nogle spilleregler.

Alle gymnasieelever skal hvert år skrive et antal opgaver og har brug for at finde og fremskaffe relevant materiale. De går derhen, hvor de kan få hjælp: gymnasiet bibliotek (hvis der ét), folkebiblioteket, Biblioteksvagten, forskningsbiblioteket (hvis der ét i nærheden). Elevernes forudsætninger for en kvalificeret informationssøgningspraksis er meget forskellige, og det bærer deres henvendelser selvfølgelig præg af.

Masser af dokumentation

Hvis man skal se på, hvordan en biblioteks- og informationsfaglig indsats kan koordineres og initieres i det almene gymnasium, er det nødvendigt at samle og koordinere kræfterne. Der er allerede i DEFF's regi formuleret en række dokumenter, igangsat projekter og taget initiativer. Her er dem, jeg kender til:

I DEFF's regi:

- Notat om gymnasierne, VUC og SOSU-skolerne i DEFF. Udarbejdet af daværende bibliotekskonsulent i Undervisningsministeriet Peter Rubeck m.fl. Se: <http://www.deff.dk/content.aspx?catid={B38B5B3A-CE79-4E14-A10B-C6F03F0C45C}> [Besøgt d. 20.04.2010]

- Nye Institutioners strategi- og handleplan, som lægger vægt på biblioteksfunktionens placering i den uddannelsesfaglige kontekst. Se: <http://nyeinstitutioner.deff.wikispaces.net/Strategi-+og+Handlingsplan> [Besøgt d. 20.04.2010]

I Nye Institutioners regi:

- Projekt Lib-guide. Se afrapportering fra 1. Fase: Udvikling af en prototype: http://nyeinstitutioner.deff.wikispaces.net/file/view/Libguideafrapportering_endelig_2_2_x.pdf [Besøgt 21.04.2010] Ansøgning til 2. Fase: <http://nyeinstitutioner.deff.wikispaces.net/file/view/Ans%C3%B8gning+Lib-guide+II.pdf> [Besøgt d. 29.04.2010]
- Projekt Fælles biblioteksløsning for ungdoms- og VUC og SOSU-uddannelserne. Se: <http://nyeinstitutioner.deff.wikispaces.net/file/view/GymBibL%C3%B8sning+rapport.pdf> [Besøgt d. 21.04.2010]
- Et uddannelsesprojekt ved DPU: Udvikling af efteruddannelse i informationskompetence for gymnasielærere og gymnasiebibliotekarer. Se: <http://nyeinstitutioner.deff.wikispaces.net/Projekter> [Besøgt d. 21.04.2010]

I LUB regi:

Her arbejdes der med forsyningen af digitale materialer, fx Licenspakken til gymnasierne og e-bøger både som klassesæt og som enkeltlicenser.

I andet regi:

Videreudvikling af www.skrivopgave.dk ►

Synsfeltet

Mange bejler til gymnasierne

- men de er lovet bort - til DEFF!

Megen viden er samlet

I alle disse dokumenter lægges der vægt på det tætte samspil mellem lærer, elev og bibliotekar i en faglig kontekst. Det er svært at opnå ved en kort kontakt med en bibliotekar, der kommer nogle få gange på skolen som gæsteunderviser, selv om både folkebibliotekers og universitetsbibliotekers tiltag over for gymnasierne naturligvis er fagligt kompetente og båret af et ønske om at imødekomme gymnasieeleverne. Der er i forbindelse med mastermoduliet Informationskompetence og Læring samlet megen viden om dette område på Biblioteksskolen i København, og for nylig har DPU, DB og DPUB udgivet et debatoplæg baseret på tidligere undersøgelser og projektgruppens egne undersøgelser for forberedelse til den nye efteruddannelse for gymnasielærere og gymnasiebibliotekarer.

Hvem konkluderer?

Efter min mening er det på høje tid, at Undervisningsministeriet og Styrelsen for Bibliotek og Medier i DEFF-regi samler de mange velunderbyggede dokumenter om informationskompetence i gymnasiet med henblik på at få bestemt, hvordan de gymnasiale uddannelser skal betjenes informations- og biblioteksfagligt. Hvem skal varetage denne opgave? I hvis regi? Hvordan? Hvilket formål? Er det en del af elevernes studiekompetence? Hvori består denne kompetence? Hvordan bedømmes den?

Lokale teams som tovholder

Min drøm på min egen skole er, at der bliver oprettet et team, som arbejder teknisk, pædagogisk og informationsfagligt med informationsforsyningen på skolen, både til opgaver, til projekter og til undervisningen. Et sådant team kunne samarbejde med det nærliggende universitetsbibliotek med henblik på at klæde eleverne på informationsfagligt til en videregående uddannelse, teamet kunne samarbejde med folkebiblioteket med henblik på at koordinere betjeningen af eleverne, og endelig kunne teamet deltage i besvarelsen af gymnasiespørgsmål i Biblioteksvagten. Et sådant team skulle bestå af lærere, bibliotekarer og it-folk. Hvis en sådan drøm skal realiseres og helst på alle gymnasieskoler, tror jeg, at der skal tages et initiativ på nationalt plan, som udarbejder fx en bekendtgørelse, der definerer indsatsen, og som giver en national bevilling til dette område.

Det er under alle omstændigheder vigtigt, at uddannelsesbiblioteket på gymnasierne får en tydelig plads i bibliotekslandskabet, og at opgaven for uddannelsesbibliotekerne både er at klare det biblioteks- og informationsfaglige arbejde på skolen, samspillet med folke- og forskningsbibliotekerne og med DEFF; men det er mindst lige så vigtigt at arbejde integreret i skolen med udvikling af elevernes informationskompetence i et tæt samspil med underviserne. ■

"Efter min mening er det på høje tid, at Undervisningsministeriet og Styrelsen for Bibliotek og Medier i DEFF-regi samler de mange velunderbyggede dokumenter om informationskompetence i gymnasiet med henblik på at få bestemt, hvordan de gymnasiale uddannelser skal betjenes informations- og biblioteksfagligt."

Alle fotos til denne artikel er stillet til rådighed for Uddannelsesbibliotekaren af Izolda Horvath, top-up bachelorstuderende på IBA i Kolding. Izolda er fra Transsylvanien i den ungarsktalende del af Rumænien. Billederne fortæller om sider af livet som international studerende i Danmark. Om glæden ved at lave ungarsk gullasch til vennerne fra Letland, Belgien, Frankrig, Danmark, Indien, Nepal, Mexico osv., men en Taste of India er nu også spændende. At man selvfølgelig skal fotografere sammen med Den lille Havfrue. Men en grillfest med vennerne en kold dansk majdag er måske det allerbedste. Også selvom der er en dagen derpå ...

Can I help you?

- om internationale studerende på uddannelsesbibliotekerne

Af Bente Thorup Andersen, UCN, Aalborg
og Marianne Lund, IBC-Kolding

Internationaliseringen har ramt uddannelsesbibliotekerne. Med flere og flere udenlandske studerende på de korte og mellemlange videregående uddannelser er det blevet dagligdag på mange uddannelsesbiblioteker at kunne agere på engelsk.

Uddannelsesbibliotekaren har spurgt bibliotekarerne på erhvervsakademierne i Aalborg, København og Kolding, hvad man gør for at betjene de internationale studerende.

Her kan man spørge

På UCN Teknologi & Business i Aalborg fungerer biblioteket i vid udstrækning som den trygge base for udenlandske studerende. Her mødes man, her læser man i bøgerne fra pensumhylden, her tjekker man sin mail hjemmefra, her spørger man om hjælp til printerproblemer – og om alt mellem himmel og jord. – Jeg tror, det skyldes, at vi altid er tilgængelige, siger Louise Thomsen, bibliotekar på UCN. Hun har fx fungeret som en slags mellemmand i en telefonkommunikation mellem en dansk udlejer og et par internationale studerende.

Paralleltjekster

De mange udenlandske studerende har øget behovet for engelske versioner af danske tekster i publikumsmaterialer. Alle tre biblioteker har en engelsksproget OPAC til Integra, men det er stadig en stor opgave at tilrette alle hjælpeetekster og meddelelser til lånerne med parallel dansk og engelsk tekst i biblioteksbasen og på hjemmesiden.

Birgit Linneboe fortæller fra Niels Brock i København, at hun på Blackboard konsekvent kører med en dansk tekst og en engelsk parallelttekst, fx når indhold af baser skal beskrives. De bibliotekarere, vi har talt med, har selv siddet og bikset med oversættelserne, nogle har dog lige haft en engelsklærer til at kaste et kritisk blik på teksterne. ►

– om internationale studerende på uddannelsesbibliotekerne

Plaprer bare løs

Hvis kollegaens stemmeleje pludselig falder, kan det være, fordi hun pludselig skal forklare sig på engelsk, og usikkerheden melder sig. Men det kan ikke nytte noget at have fine fornemmelser, siger Birgit Linneboe fra Niels Brock.

– Jeg har kun haft engelsk i 6.-7. klasse og 2.-3. real, men jeg plaprer altså bare løs. Det kan da godt være, at jeg mangler nogle ord ind imellem, men bare de forstår, hvad jeg mener. Det er bedre at gøre noget, end ikke at gøre noget. Det er bedre at have nogle vejledninger på engelsk end ikke at have noget. Jeg går ikke så meget op i, om det er korrekt. Jeg har da somme tider overvejet, om jeg skulle tage et engelskkursus, men det får jeg vist aldrig gjort. Jeg går ind for learning by doing. Nu har jeg heldigvis fået en canadier som svigerdatter, det hjælper.

Heller ikke på UCN oplever man de sproglige udfordringer som et problem: dels får man mulighed for at genopfriske sit måske rustne skoleengelsk, og dels er de studerende, der typisk kommer fra Østeuropa, heller ikke flydende på engelsk. Faktisk har nogle af de studerende problemer med at forstå én af underviserne, der

har boet en årrække i England og taler sproget som en indfødt. Hun taler for hurtigt og er svært at forstå, siger de.

På IBC i Kolding har man erfaret, at én ting er at kunne gøre sig forståelig på engelsk, en anden ting er at være høflig på engelsk. Derfor har man planer om at få en engelsklærer til at give bibliotekspersonalet en kort introduktion i høflighedsfraser og typiske bibliotekssprogsætninger. Det er blevet aktualiseret af, at man har ansat en bogopsætter fra Rumænien. Hvad hedder fx: "Vil du klargøre den stak, når du er færdig med at sætte bøger på plads?" Og hvor er det lige "please" skal placeres. – De internationale studerende skal jo helst ikke tillære sig vores dårlige engelskvaner, smiler Annette G. Lorentzen.

Biblioteksorienteringer

For Birgit Linneboe er det blevet hverdagskost at holde biblioteksorienteringer på engelsk. – Jeg kører parallelløb mellem danske og engelske klasser, og jeg synes ikke, der er den store forskel. Selvfølgelig er der nogle baser, som kun dansktalende kan bruge, men i det store hele

synes jeg ikke, der er forskel på klasserne.

Det synspunkt deles dog ikke af Annette G. Lorentzen på IBC:

– Mange af vores udenlandske studerende er svage til engelsk, og har man dem til undervisning, er der ikke meget respons. Jeg ved faktisk ikke, hvor meget de forstår af det, jeg siger. Birgit har gode erfaringer med at tage nogle meget praktiske, tekniske ting op i undervisningen. Det er en stor hurdle for de udenlandske studerende at skulle have fat i it-afdelingen, og derfor har de meget brug for at få vist, hvordan man fx etablerer fjernadgang. "Jeg har simpelthen kørt det igennem i timen, ladet dem installere det, der skulle installeres. Det gør, at de får brugt fjernadgangen!"

Special services

På Niels Brock er det biblioteket, der står for udlån af undervisningsbøger til de udenlandske studerende, der kun er i Danmark for at studere i ét semester, fx Erasmus-studerende. Fordi de er her så kort tid, vil man ikke forlange, at de selv skal købe deres bøger. Derfor står biblioteket for indkøbet, og de ca. 4-500 udlån administreres

– om internationale studerende på uddannelsesbibliotekerne

via Integra, hvor Birgit Linneboe har fået lavet sig et system, så bøgerne ikke kan reserveres af andre, og hvor lånetiden er et semester. På IBC er semesterhylden det store tilløbsstykke for de udenlandske studerende. Mange køber ikke lærebøgerne, så de forsøger at låne sig frem på bedste beskub. Så nat-, weekend- og ferielån er populære. – Det giver sjældent problemer, for de udenlandske studerende er meget ordentlige, og når vi siger, de skal komme med bøgerne næste morgen, gør de allerfleste det, siger Annette G. Lorentzen.

Internationalisering en del af strategien

På UCN Teknologi & Business har antallet af internationale studerende været stærkt stigende, først på de merkantile uddannelser, men i de senere år også på f.eks. bygningskonstruktøruddannelsen. Da man i foråret 2010 skulle skrive biblioteksstrategi for 2010-12 indgik internationalisering som en naturlig del af denne. Strategien afspejler, at internationalisering er en løbende proces – og at det er en ressourcekrævende opgave, som der med fordel kan samarbejdes om på tværs af institutioner. ■ ▶

UCN Bibliotekets strategi for internationalisering 2010-2012

UCN Biblioteket vil bidrage til en styrket internationalisering på UCN, både i forhold til de mange internationale studerende på uddannelserne, og i forhold til de studerende, der er i praktik i udlandet. Biblioteket skal sikre eller opsøge de nødvendige ressourcer til denne opgave.

Biblioteket arbejder hen imod, at det, hvor det er relevant, skal være lige så enkelt at bruge biblioteket på engelsk som på dansk, og såvel fysisk på adressen som via nettet.

Succeskriterierne vil være, at:

- biblioteket fokuserer på anskaffelse af engelsksprogede materialer. Dette sker i samarbejde med underviserne på de uddannelser, som UCN udbyder på engelsk.

- biblioteket udbygger biblioteksbasen med relevante hjælpetekster, og der arbejdes videre med parallel engelsk tekst på e-mails, sms'er og breve til lånerne.
- bibliotekets hjemmeside er på både dansk og engelsk, hvor det er relevant.
- biblioteket indretter det fysiske rum, således at det understøtter udenlandske studerendes behov.
- biblioteket samarbejder med interne og eksterne partnere om oversættelse af større mængder tekst til engelsk, eksempelvis undervisningsmateriale, lånereglement og databasevejledninger.
- biblioteket udbygger mulighederne for at benytte bibliotekets databaser via fjernadgang (WAYF) og arbejder aktivt med at synliggøre dem over for studerende.

– om internationale studerende på uddannelsesbibliotekerne

Interview med Hans Yskes,
Associate Dean, IBC-Kolding

"I er gode nok på uddannelsesbibliotekerne! I er meget service-mindede, så udgangspunktet er meget gunstigt."

Sådan lægger Hans Yskes ud, da Uddannelsesbibliotekaren har sat ham stævne. Hans Yskes har 20 års erfaring med det internationale samarbejde inden for uddannelsesverdenen, er selv hollænder og har rejst Europa og verden tynd. Og han fortsætter: "Men de udenlandske studerende ved slet ikke, hvor meget I kan, og hvor gerne I vil hjælpe dem! De forstår jer ganske enkelt ikke."

Brug jeres kulturelle empati

– I Danmark har vi en slags curlingpædagogik, hvor vi står på pinde for elever. Det er unikt for Danmark – man finder det i en vis grad i de øvrige nordiske lande, men ellers ikke. Det er I også en del af, og det forventer vores udenlandske studerende ikke. Danske studerende betragter jer helt naturligt som en del af folkeoplysningen, og derfor er der ingen grænser for, hvad de kan få sig til at spørge jer op. Men vores udenlandske gæster er vant til en meget mere videnskabelig opfattelse af biblioteker, og de synes ikke, at de kan ulejlige bibliotekarere med hvilket som helst spørgsmål. De vil have en fornemmelse af at misbruge en embedsmand, hvis de spørger jer om, hvor bussen går fra! Derfor har de brug for en håndsrækning. Så brug jeres kulturelle empati og forståelse. Og den har I vel, for den får man af at læse, og det gør bibliotekarere jo, ikke?

De skal kunne forstå os

– Jeg tror, det vil være en god ide at have en brochure på engelsk, hvor I fortæller, hvad I kan tilbyde. Det er ikke nok at sige det. At have noget på skrift giver autoritet og viser, at I mener det. Selv om I måske synes, det må være nok at sige det, så siger I det ind i en kontekst, som de ikke umiddelbart forstår. I det hele taget mener Hans Yskes, at uddannelsesinstitutionerne bør være bedre til at oplyse om tingene på engelsk. Det gælder studieadministration, hjemmesider og kantine, og selvfølgelig skal bibliotekets rykkere og meddelelser være på både dansk og engelsk. – Og jeg mener både dansk og engelsk, for vi skal også værne om

vores eget sprog og bibeholde det danske. Men når vi som led i en overlevelsestrategi på skolerne inviterer udenlandske gæster inden døre, må vi også sikre, at de har muligheden for at forstå vores kommunikation.

Lær dem at bruge folkebibliotekerne

– Jeg synes, I skal henvise noget mere til folkebibliotekerne. Vi kan jo ligeså godt indrømme, at vi i Danmark ikke rekrutterer de bedste udenlandske studerende. De tager til engelske, schweiziske og tyske universiteter. Danmark er primært interessant for den målgruppe, som ikke har de økonomiske muligheder for selv at betale for en uddannelse. Og de hører ikke nødvendigvis til den mest læsende gruppe af unge. Men de kunne have stor glæde af at låne musik, film m.m. og i det hele taget tilbringe tid på vores dejlige folkebiblioteker. Mange udenlandske studerende giver udtryk for, at de røvkeder sig i weekender/skoleferier. Folkebibliotekerne kunne her være én af de gratis glæder, som de i langt højere grad kunne benytte sig af, og dér kunne I være fødselshjælpere.

– Jeg synes ikke, uddannelsesbiblioteker skal føle sig forpligtede på det alment dannende – romaner på engelsk osv. Men jeg synes, I skal have et hjørne om Danmark på engelsk med turistguides, oversættelser af H.C. Andersen og Kierkegaard. Marker det med et flag, det gør ikke noget, at det er lidt nationalistisk, afslutter Hans Yskes med et glimt i øjet. ■ ►

Interviewet af Marianne Lund

- om internationale studerende på uddannelsesbibliotekerne

*Interview med Mette Østergaard Samuelsen
Head of International Relations,
UCN Teknologi & Business, Aalborg*

Mange af de internationale studerende har svært ved at klare den frihed og mangel på kontrol, der er i den danske læringstilgang. Det er derfor nødvendigt at arbejde med didaktik og læringskultur. Ja, måske skal underviserne være lidt mere skolemesteragtige, siger Mette Østergaard Samuelsen, der i fem år har haft arbejdet med de internationale studerende som arbejdsområde.

En anden tilgang til læring

Hvordan har udviklingen været de senere år?

- Udviklingen her på UCN Teknologi & Business er gået stærkt. For fem år siden da jeg tiltrådte, havde vi 45 kinesere via en højskoleordning. Min strategi var at få flere europæiske studerende, og sammenholdt med at vi nu tilbyder langt flere uddannelser på engelsk, er antallet steget markant: det helt aktuelle tal medio april 2010 er 445, efter sommerferien forventes dette tal at stige til ca. 600. En del af dem, der bliver færdige til sommer, forventes at fortsætte på top-up uddannelserne.

- Det er en del af grunden til at UCN T&B får en 3. adresse på Lindholm Brygge efter sommerferien, hvor nogle af de uddannelser, hvor der er mange internationale studerende, flytter hen sammen med efter- og videreuddannelsen. De internationale studerende kommer til at udgøre cirka halvdelen af de studerende. For at der kan være balance i tingene tilstræber vi en fifty-fifty fordeling af danske og internationale studerende på de enkelte uddannelser. Det er omtrent dette niveau vi forventer fremover, dog måske med en stigning i antallet på grund af nye uddannelser, der udbydes på engelsk, bl.a. multimedie-designer. Ved ansættelse af nye undervisere er det derfor et krav, at de både kan og har lyst til også at undervise på engelsk.

Hvordan er de internationale studerende?

- De er typisk yngre end danske studerende på grund af tidligere skolestart. De kommer direkte hjemmefra og har ikke prøvet at bo for sig selv. De har ikke samme sikkerhedsnet som danske studerende, de får ikke SU og er derfor afhængige af studiejobs, som er vanskelige at få i Danmark.

Derfor bliver det ofte rengøring eller natarbejde. Da de også er nødt til at arbejde mere end danske studerende for at få økonomien til at hænge sammen, er de ofte mere trætte.

- De kommer fra en anden kultur og dermed en anden læringstilgang. Pædagogikken er mere i retning af det, vi kalder "tankpasserpædagogik", og de har været kontrolleret med hensyn til fremmøde og hørt i pensum. De har gode engelsk-kundskaber, og de har typisk højere snit end de danske studerende, der søger ind på de tilsvarende uddannelser. Derfor er det slående, at deres afsluttende eksamensresultat i gennemsnit er dårligere end de danske studendes.

Det hænger sammen med, at de har svært ved at klare den frihed og mangel på kontrol, der er i den danske læringstilgang, og det ansvar for egen læring, der følger med.

- Jeg vil gerne arbejde for, at vi laver en særlig T&B-læringstilgang på de engelsksprogede uddannelser, at vi så at sige laver differentieret undervisning specifikt målrettet de internationale studerende. At vi er mere kontrollerende og konsekvente med hensyn til mødedisciplin, anskaffelse af lærebøger og læsning af pensum. Det kræver, at underviserne bliver mere skolemesteragtige og strengere, end de nok bryder sig om - i hvert fald i det første stykke tid. For når de studerende først har vænnet sig til den danske model med projektarbejde og større ansvar, er de faktisk glade for den, og får meget udbytte af den. Men det kræver, at de kommer igennem de første 1-2 semestre uden at falde fra eller komme for meget bagefter. ■

Interviewet af Bente Thorup Andersen

– om internationale studerende på uddannelsesbibliotekerne

Eksempel på reserveringsmeddelelse.

Vidste du at ...

- Der er ca. 14.000 internationale studerende på de videregående uddannelser i Danmark, inkl. udvekslingsstuderende (2007-2008). Dette tal er mere end tredoblet på 10 år, og intet tyder på at udviklingen er stoppet her.
- De internationale studerende udgør ca. 6% af det samlede antal studerende (2007). Her ligger Danmark på linje med lande som Sverige, Island og Tjekkiet, mens topscorerne udgøres af Australien, England, Schweiz og New Zealand.
- Mere end 70% af disse studerende ville gerne blive i Danmark efter endt uddannelse, hvis de kunne få et job, men efter to år er kun 27% stadig i landet.
- På Syddansk Universitet i Sønderborg udgør de internationale studerende 66%.
- En brugerundersøgelse blandt de ikke-danske talende studerende på KUBIS (Københavns Universitets Biblioteks- og InformationsService) viser, at 95% af de studerende er biblioteksbrugere i deres hjemland, men 9% af dem aldrig har brugt en computer på biblioteket. Næsten 1/3 svarede, at de aldrig havde brugt et online katalog, digitale ressourcer eller e-bøger før. Studerende fra Østeuropa udgør den højeste andel af dem med begrænset teknologisk erfaring.
- De studerende i KUBIS-undersøgelsen nævner databasesøgning, brug af printer/kopimaskine og online bestilling af en bog som det, der voldte flest problemer. ■

Kilder:

- Mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2007/08. Cirius, august 2009
- Highlights from Education at a Glance 2009. OECD, 2009
- En overset talentreserve. Af Marianne Hansen og Stina Vrang Elias. Jyllandsposten 22.11.2009
- Den sønderjyske smeltedigel. Af Morten Vestergaard. Jyllandsposten 12.10.2009
- International Students and the Library: Problems, Preferences, and Proposed Solutions. Af Sibongile Sithe. DF Revy, nr. 6/2009

Gratis online danskurser:

Dansk her og nu:

Udviklet med støtte fra Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration
<http://danskherognu.dk/Lektioner/Intro/tabid/154/Default.aspx>

Danmark til daglig:

Udarbejdet af Dansk E-learning Center Aps i samarbejde med Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration
http://www.nyidanmark.dk/bibliotek/multimedier/interaktive_ressourcer/2007/danmark_til_daglig/index.html

Læs også artiklen i Information 2010-01-15, side 16:

Hvordan kan man undervise på engelsk på danske universiteter?

af Hanne Leth Andersen

Flere universitetsundervisere føler sig usikre ved at undervise på engelsk, samtidig med at stadig flere danske universitetsuddannelser udbydes på engelsk. Hvad sker der med niveauet, når formidling og forståelse skal finde sted på et fremmedsprog?

The library is
nowhere in my
life

Hvad Brugerkaravanen observerede

– om de internationale studerende

Den ene af de fire grupper, som Brugerkaravanen (se mere side 12) observerede, var de internationale studerende. Uddannelsesbibliotekaren har fået lov at gengive, hvad der kom ud af deltagernes observationer af ca. 25 internationale studerende.

Når man ser på Brugerkaravanen som en samlet karavane, så består den af ca. 110 deltagere, fordelt på 16 busser, der samlet har besøgt 32 lokationer. På hvert sted er der blevet interviewet/observeret mindst én person, i gennemsnit min. 3 personer pr. sted. Vores data stammer altså fra interviews/observationer af ca. 100 personer. Derudover kommer diverse observationer. Følgende indsigter er formuleret på baggrund af hver enkelt bus' behandling af deres data-materiale.

Internationale studerende

Fælles for de internationale studerende er, at de alle kommer hertil alene. De er afskåret fra den sociale kontekst og sikkerhed, som de er en del af derhjemme. Derudover kan langt de færreste dansk, og så er det et aktivt valg, der bygger på, at de tror, det giver bedre muligheder i hjemlandet at have læst på et dansk (europæisk) universitet.

Fire udvalgte indsigter om de internationale studerende:

1. Unge mennesker alene i verden

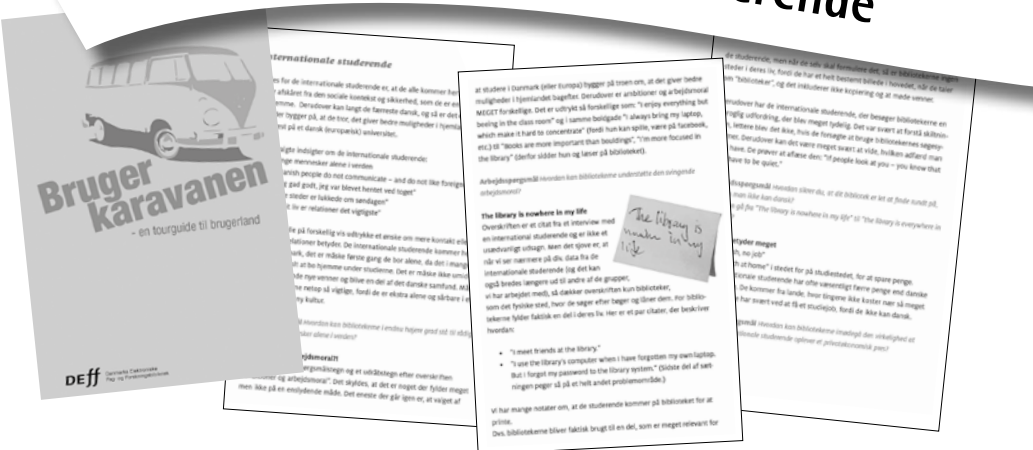
"Danish people do not communicate – and do not like foreigners."

"Jeg gad godt, jeg var blevet hentet ved toget."

"Alle steder er lukkede om søndagen."

"I mit liv er relationer det vigtigste."

Citater, der alle på forskellig vis udtrykker et ønske om mere kontakt eller hvor meget relationer betyder. De internationale studerende kommer helt alene til Danmark, det er måske første gang de bor alene, da det i mange lande er normalt at bo hjemme under studierne. Det er måske ikke umiddelbart let at finde nye venner og blive en del af det danske samfund. Måske bliver relationerne netop så vigtige, fordi de er ekstra alene og sårbare i et nyt land med en ny kultur.

2. Ambitioner og arbejdsmoral?!

Der er sat både et spørgsmålstejn og et ud-råbstegn efter overskriften "Ambitioner og arbejdsmoral". Det skyldes, at det er noget der fylder meget men ikke på en enslydende måde. Det eneste der går igen er, at valget af at studere i Danmark (eller Europa) bygger på troen om, at det giver bedre muligheder i hjemlandet bagefter. Derudover er ambitioner og arbejdsmoral MEGET forskellige. Det er udtrykt så forskellige som: "I enjoy everything but beeing in the class room" og i samme boldgade "I always bring my laptop, which make it hard to concentrate" (fordi hun kan spille, være på facebook, etc.) til "Books are more important than buildings", "I'm more focused in the library" (derfor sidder hun og læser på biblioteket).

3. The library is nowhere in my life

Overskriften er et citat fra et interview med en international studerende og er ikke et usædvanligt udsagn. Men det sjove er, at når vi ser nærmere på div. data fra de internationale studerende (og det kan også bredes længere ud til andre af de grupper, vi har arbejdet med), så dækker overskriften kun biblioteker, som det fysiske sted, hvor de søger efter bøger og låner dem. For bibliotekerne fylder faktisk en del i deres liv. Her er et par citater, der beskriver hvordan:

"I meet friends at the library."

"I use the library's computer when I have forgotten my own laptop. But I forgot my password to the library system." (Sidste del af sætningen peger så på et helt andet problemområde.)

Vi har mange notater om, at de studerende kommer på biblioteket for at printe.

Dvs. bibliotekerne bliver faktisk brugt til en del, som er meget relevant for de studerende, men når de selv skal formulere det, så er bibliotekerne ingen steder i deres liv, fordi de har et helt bestemt billede i hovedet, når de taler om "biblioteker", og det inkluderer ikke kopiering og at møde venner.

Derudover har de internationale studerende, der besøger bibliotekerne en sproglig udfordring, der blev meget tydelig. Det var svært at forstå skiltningen, lettere blev det ikke, hvis de forsøgte at bruge bibliotekernes søgesystemer. Derudover kan det være meget svært at vide, hvilken adfærd man skal have. De prøver at aflæse den: "If people look at you – you know that you have to be quiet."

4. Penge betyder meget

"No danish, no job."

"I eat lunch at home" i stedet for på studie-stedet, for at spare penge.

De internationale studerende har ofte væsentligt færre penge end danske studerende. De kommer fra lande, hvor tingene ikke koster nær så meget som i DK, de har svært ved at få et studiejob, fordi de ikke kan dansk. ■

Kilde:

Brugerkaravanen – en tourguide til brugerland. – DEFF, 2010. – 65 sider. – Udarbejdet på baggrund af 4 inspirationsworkshops: "Brugerkaravanen – en guidet tour til brugerland" af DEFF i samarbejde med ChangePilot – www.changepilot.dk. Indsigterne er samlet af Rebekka Høj Biegel og John F. Lassen, ChangePilot. Citatet er fra s. 51-53. Kopieret med tilladelse fra Brugerkaravanen. Den oprindelige artikel er med arbejdsspørgsmål, som er udeladt her.

Hvorfor har jeg ikke

Er det nødvendigt med to temadage for at finde ud af noget så simpelt som at spørge vores brugere? Åbenbart. Læs her om, hvordan Brugerkaravanen formåede at vække nysgerrighed om, hvordan vores brugere egentlig er. Og mød metoder, som kun kræver fem minutter en gang imellem.

Af Birgit Brink Lund
Erhvervsakademiet Lillebælt,
Tietgen Business College
Foto: Lone Hansen, UCN.

Brugerkaravanen

DEFF programgruppen Mødet med Brugeren inviterede i samarbejde med Changepilot på guidet tur til Brugerland. Med udgangspunkt i de fire største universitetsbyer har 110 bibliotekarer fra mange forskellige uddannelsesinstitutioner været på guidede busture ud i Brugerland, og omkring 90 deltog efterfølgende på en fælles temadag. Vi forlod vores trygge biblioteker – the zoo – og opsøgte brugere og potentielle brugere i deres hverdagsomgivelser – the jungle. Ved hjælp af nogle lettilgængelige kvalitative metoder prøvede vi i praksis at opnå indsigt i deres liv. Formålet med rejsen var at stimulere udviklingen af bibliotekerne, så de møder brugernes behov og opleves som relevante og attraktive læringspartnere af dem.

Bibliotekslogik versus brugerlogik

Jeg kan huske, da jeg var ansat i folkebiblioteket, og vi lavede biblioteksorientering for 5. klasserne. De skulle bl.a. lære at slå op i kartoteket og DK5 Alfabetisk register samt finde bestemte bøger ude på hylderne. Det foregik helt på

Deltagerne mødes foran banegården i Aalborg.

Så kører Brugerkaravanen i Aalborg.

bibliotekets præmisser: kom og lær om bibliotekets indretning og opstilling af bøgerne = bibliotekslogik. På Brugerkaravanen var fokus det modsatte. Vi skulle på en opdagelsesrejse, hvor vi skulle være nysgerrige og udforske, hvad der sker i Brugerland ved at opsøge brugerne i deres hverdag – hvilket Changepilot kaldte insight-seeing. Hensigten var gennem brugerindsigt at få ideer til at udvikle fremtidens uddannelsesbiblioteker.

Rejsekufferten

Inden turen havde vi modtaget en lille rejsekuffert med syv effekter, der skulle pirre og udfordre os i retning af at blive mere brugerorienterede og innovative. Fx et glas med kanel der illustrerede, at denne ingrediens kan bruges på flere måder i madlavningen; et par briller for at vi mentalt skulle forsøge at tænke nyt om det, vi ser hver dag.

Der var også en lille hjemmeopgave med at spørge en bruger, hvad der kunne gøre biblioteket mere værdifuldt for ham/hende. Min studerende svarede: flere stikkontakter. Siden biblioteket blev indrettet med stationære computere har behovet og brugerne flyttet sig, da de nu selv medbringer bærbare computere, som indimellem mangler en opladning. En helt lavpraktisk og let gennemførlig forbedring af bibliotekets service!

Ud af reservatet ind i Brugerland

Efter at have hørt om principper for menneskecentreret innovation opsøgte vi fire forskellige grupper af brugere:

- internationale studerende
- sygeplejestuderende
- masterstuderende
- forskere ved humaniora

Ideen var at tage udgangspunkt i deres liv for at blive klogere på, hvad der betyder noget for dem. På turen benyttede vi to kvalitative metoder: observation og interview i forskellig udformning. Vi fotograferede, nedskrev citater og tog feltnotater – og vi talte næsten ikke bibliotek den dag!

Tænke-højt observation

Et eksempel fra turen på Statsbiblioteket: tre internationale studerende, der aldrig havde været på biblioteket før, blev bedt om at tænke højt, mens de gik rundt. Det blev pludselig meget tydeligt, hvor svært det er for en ny bruger at finde rundt, og det viste præcist, hvor der var problemer – og mulighed for forbedring! Ved at gå om på den anden side af bibliotekarbordet og se på biblioteket med brugernes øjne kan vi få nye indsigter. Generelt oplevede vi, at biblioteket fyldte meget lidt i vore brugeres travle liv, når de selv formulerede det; men i praksis viste det sig, at de kendte bibliotekarens navn, anvendte baserne og brugte biblioteket både til at mødes

gjort det noget før – talt med mine brugere?

"Basen" udgøres af Platform 4, et tidligere pakhus på havnen i Aalborg.

Rebekka fra Changepilots giver en peptalk.

med venner og til printning/kopiering m.m.. En anden indsigt kunne være, at bibliotekets møde med brugeren er gået fra "Just in case" over "Just in time" til "Just for me" – vi skal være der i 24 timer i døgnet, når brugeren har behov for bibliotekets assistance.

Fælles temadag

På den fælles temadag mødtes vi fra alle karavanerne og hørte mere om brugerlogik, fik præsenteret skabeloner til brugerundersøgelser og arbejdede gruppevis med at udvikle fremtidens biblioteksservices i forhold til de fire målgrupper.

Ulrik Haagerup, DR's nyhedsdirektør, kom med et indlæg om at føre traditionsrige institutioner igennem store forandringer. Før tilhørte mediemagten dem, der sad på distributionen, men nu kommunikerer der direkte til brugeren. Som eksempel nævnte han Jyske Bank, der har egen tv-kanal, så de har ikke brug for DR for at kommunikere deres budskab. Som en analogi hertil tænker jeg på, hvordan Google bruges til informationssøgning i stedet for biblioteket. Han mindede os om, at hvad Darwin i virkeligheden opdagede var, at de arter, der var bedst til at tilpasse sig forandringerne i omgivelserne ville overleve – ikke de stærkeste! Et af problemerne er, at vi ikke ændrer vaner, når det går godt – vi gør det først, når der er kriser. Kriser gør os innovative.

Hvis bibliotekerne skal overleve, skal vi skabe noget, som skaber mening for brugerne. Så læren må være, at vi skal finde ud af, hvad det er biblioteket kan, som andre ikke kan: hvis alle kan finde information, kan vi fx hjælpe med navigationen.

Fra indsigt til handling – hvad gør vi nu?

Hvis bibliotekerne skal udvikle sig, kræver det, at vi går fra indsigt til aktiv handling. Visionen for udviklingen bør være, at vore brugere oplever forandringerne, så det nye er bedre end det gamle, så det forbedrer deres (studie)liv. Via min deltagelse har jeg fået mod på at udfordre min bibliotekarfaglighed og opsøge ny indsigt i mine (potentielle) brugere og lytte til mine brugere. Jeg håber, jeg vil prøve mine nye værktøjer af, når jeg skal indrette et nyt bibliotekslokale. En anden god oplevelse ved Brugerkaravanen var, at der var deltagelse fra gymnasie- til universitetsniveau. Via ide- og erfaringsudveksling på bloggen er der mulighed for at netværke og mulighed for at skabe synergi på tværs af uddannelsesbibliotekerne, når det gælder skabelsen af løsninger til gavn for vores brugere. En ide fra bloggen er at bytte brugere ved at tage på besøg på et andet bibliotek. For os alle gælder det jo, at mødet med brugerne er fundamentet for bibliotekets services/mit arbejde. ■

Mødet med Brugeren

Optikken i DEFF programgruppen Mødet med Brugeren er brugerlogik frem for bibliotekslogik. Gruppen ønsker med sine projekter at understøtte og igangsætte udforskningen af feltet for mødet mellem brugerne og biblioteket både i det virtuelle og i det fysiske rum. Se mere på wikien: [http://mmb.deff.wikispaces.net/Visionen for Brugerkaravanen](http://mmb.deff.wikispaces.net/Visionen+for+Brugerkaravanen) er at stimulere udviklingen af bibliotekerne, så de møder brugernes behov og af brugerne opleves som relevante og attraktive læringspartnere. Læs om de syv principper for menneskecentreret innovation, karavanens metoder og deltag i erfaringsudveksling på bloggen – også ikke-karavanedeltagere er velkomne: www.brugerkaravanen.dk

Dina skrev på Brugerkaravanens blog:

"Brugerkaravanens første aktivitet i København var at navngive ting i lokalet med post-it stickers, og det jeg husker bedst var ordet "himmelstræber" på loftssøjlen. En simpel øvelse der dog illustrerede hele dagens pointe på eksemplarisk vis: Både kendte og ukendte elementer kan rumme helt nyt potentiale, hvis man har et åbent sind og kaster vanetænkningen over bord. Jeg gik ud i solen den dag med fornyet nysgerrighed på verden omkring mig og med nye vinkler på eksisterende arbejdsprojekter."

Status på SOSU

SOSU-skolerne kom med i DEFF samtidig med gymnasierne i januar 2009. Gymnasierne har vi hørt en del til, mens det er mere stille omkring SOSU-skolerne. Men det er kun tilsyneladende. Med finanskrisen har SOSU-skolerne oplevet en markant elevfremgang, og der er også rigtig god gang i bibliotekerne. Uddannelsesbibliotekaren har bedt et par SOSU-bibliotekarere beskrive, hvad der sker i deres verden lige nu.

SOSU-SOSU-SO

*Susanne Hillersborg
Bibliotekar på Randers Social- og
Sundhedsskole.
Medlem af DEFFs programgruppe
Nye Institutioner.*

De 20 SOSU-skoler er en del af erhvervsuddannelserne. Skolerne hørte tidligere under amterne, men er nu selvejende institutioner under Undervisningsministeriet. Alle skoler har et bibliotek, de fleste med faguddannet personale, og der har gennem mange år været tradition for at have veludviklede biblioteker.

Mange med hang til det visuelle

SOSU-bibliotekets brugere er en meget blandet flok: lige fra de helt unge elever, der kommer direkte fra folkeskolen, til de midaldrende ufaglærte, der i mange år har arbejdet i plejesektoren og som nu gerne vil supplere deres praktiske viden med teori og dermed få papir på deres kunnen. Derudover servicerer bibliotekerne også den store gruppe af undervisere med vidt forskellig baggrund.

Vores materialer afspejler naturligvis brugernes behov, hvilket niveaumæssigt bevirker en bred samling, primært indenfor fagområderne omsorg, pleje og pædagogik. Mange af vores elever har stor glæde af visuelle materialer og derfor prioriteres film og elektroniske ressourcer højt i vores materialevalg. Jeg synes, det er et meget spændende område og vil i fremtiden gerne være med til at udvikle og formidle visuelle læringsmidler. Jeg tror, det vil give biblioteket et løft, hvis gruppen af læsesvage elever får en oplevelse af, at information ikke nødvendigvis er synonymt med bøger eller et uoverskueligt internet. En del skoler udlåner også dagligt bærbare computere til eleverne, da en del elever ikke selv råder over en pc. Her i år 2010 findes der stadig mange elever, som er fuldkommen uvante med brug af en computer. Alt i alt giver dette mange pædagogiske udfordringer til SOSU-bibliotekaren.

Mange facetter i dagligdagen

Jeg tror, vores arbejde indeholder mange af de samme funktioner som på andre uddannelsesbiblioteker. Mange af os er enebibliotekarere og skal finde vores netværk og samarbejdsrelationer internt på skolen med andre faggrupper eller i et spinkelt netværk af bibliotekarere. Meget af arbejdsdagen går simpelthen med almindelig drift som vejledning, udlån, hjemkaldelser, nyanskaffelser, registrering, klargøring og ... Kunsten består ofte i at få sig involveret i nogle af skolens udviklingsprojekter og gøre opmærksom på, hvilke kompetencer vi som bibliotekarere også besidder. Som enebibliotekar er du på hele tiden og ofte består dit kontor af et udlånsskrivebord godt belæsset med stakke af opgaver og sager, der lige skal kigges på. Men hver dag er også en meget aktiv arbejdsdag med mange gode oplevelser og udfordringer. En af udfordringerne består i at balancere mellem sin faglighed og brugernes forventninger om, at man kan og vil hjælpe med alt lige fra at tolke skrivelser fra SU

til at skaffe et billede af tandbørstning på en plejehjemsbeboer. Andre praktiske opgaver er udlån af klassesæt og computere. Det giver en god kontakt til elever og pæne udlånstal, men er rent administrativt besværligt.

Resultater af DEFF

Siden januar 2009 har SOSU-skolerne været en del af DEFF, og vi er repræsenteret i Programgruppen Nye Institutioner. Det har givet fokus på skolernes biblioteker, og det er både dejligt og nødvendigt. Det har også betydet, at der er kommet opmærksomhed på hvilke licenser, der kan være relevante for SOSU-skolerne. I modsætning til mange andre uddannelsesbiblioteker i DEFF anvendes næsten kun dansksprogede materialer på SOSU-skolerne. Derfor fokuserer vi i licensarbejdet i højere grad på elektroniske ressourcer frem for elektroniske tidsskrifter. Det var i første omgang ikke særligt nemt at forhandle aftaler hjem på dette område, og vi har foreløbig kun to licenser: Filmstriben og Dansk historie. Det er selvfølgelig lidt pauvert, men i første omgang har det været meget vigtigt at komme i gang og skabe opmærksomhed omkring licenser og de muligheder, det giver. Kathrine Grevelund Hejskov fra SOSU Nykøbing F er SOSU-bibliotekernes repræsentant i Licensgruppen for Uddannelsesbiblioteker -LUB.

En del SOSU-biblioteker anvender BOOK-IT som bibliotekssystem, men da det ikke længere videreudvikles, står mange over for en udskiftning af system. En af opgaverne i NI har været at finde en samlet og fremadrettet løsning på området (se Uddannelsesbibliotekaren 2009, nr. 2, side 17). Ina Vink Slott fra SOSU C er SOSU-skolernes repræsentant i styregruppen i forbindelse med projektet Fælles biblioteksløsning.

Samarbejdet med DEFF betyder også igangsætning af andre projekter og en åbning for udviklingsmuligheder, som SOSU-bibliotekerne kan drage nytte af i fremtiden, ligesom der

SU-SOSU-SOSU

også altid er mulighed for at foreslå emner og projekter til programgrupperne. Det kunne f.eks. være indenfor informationskompetencer, e-læring, samspillet mellem underviser og bibliotekar, det bogløse bibliotek og ... ja, mulighederne er mange.

Fremtidige fusioner?

I modsætning til de mange fusioner der har været i forbindelse med oprettelsen af professionshøjskolerne m.v., har SOSU-skolerne ikke oplevet de store forandringer siden amternes nedlæggelse ved kommunalreformen. I fremtiden vil vi dog nok se, at flere SOSU-skoler fusionerer med hinanden, eller at de regionalt får et tættere samarbejde med erhvervsskolerne. Det vil som alle andre steder også give nye muligheder og udfordringer for bibliotekerne, særligt fordi erhvervsuddannelserne samlet set har meget uensartet biblioteksbetjening. ■ ►

Hvad er SOSU?

Skolerne uddanner social- og sundhedshjælpere, social- og sundhedsassistenter og pædagogiske assistenter.

Uddannelserne er sammensat af skoleforløb og praktik og har en varighed på mellem 14 og 27½ mdr.. Som introduktion til uddannelserne er der både ordinære grundforløb og et særligt grundforløb, som er målrettet de tosprogede elever.

Skolerne har inden for de seneste år oplevet en kolossal tilvækst i elevtilgangen og gør en stor indsats for at fastholde eleverne.

"En af udfordringerne består i at balancere mellem sin faglighed og brugernes forventninger om, at man kan og vil hjælpe med alt lige fra at tolke skrivelser fra SU til at skaffe et billede af tandbørstning på en plejehjemsbeboer."

Der er gang i andet end bøger på SOSU-skolernes biblioteker.

Under de skrå brædder

Der var to store udfordringer, der skulle takles, da biblioteket på SOSU Syd skulle flytte: en ucentral beliggenhed i forhold til skolens øvrige aktiviteter, og et rum udelukkende med skråvægge. Læs og se i denne fotomontage, hvordan det er lykkedes at elske den, man får, når man nu ikke kunne få den, man elsker.

SOSU-SOSU-SO

Reolerne er placeret dels midt ned gennem rummet og dels ud fra væggen, og der er indrettet siddepladser ude i siderne under de skrå vægge.

På et loppemarked købte vi en gyngestol, som vi udstyrede med en blød pude. I alle vindueskarme er der grønne planter.

Af Bodil Fink
Social- og Sundhedsskolen Syd,
Aabenraa

En afsides beliggenhed, men meget mere plads. Og så masser af skrå vægge. Jo, det var en stor indretningsmæssig udfordring, da det for ca. fire år siden blev besluttet, at SOSU Syds bibliotek i Aabenraa skulle flytte op på 3. sal under taget i den gamle sygehusbygning. Men med hjælp fra en indretningskonsulent fra Eurobib blev resultatet et utraditionelt, men velfungerende bibliotekslokale, som betjener 700 elever i alderen 17-58 år.

Reolerne er placeret dels midt ned gennem rummet og dels ud fra væggen, og der er indrettet siddepladser ude i siderne under de skrå vægge. Fra det gamle bibliotek fulgte reolbelysningen med – noget som betyder rigtig meget for et positivt indtryk.

I et lille aflukke er der placeret to Fat Boy sækkestole, et par lave stole samt et billigt Ikea bord. Her kan man sætte sig og slappe af eller arbejde i liggende stilling med den bærbare. Flere læringsstile skal jo tilgodeses, derfor er der både arbejdspladser med høje borde og sofagrupper. På biblioteket er der adgang til både bærbare og

stationære computere samt mulighed for udprintning, så biblioteket bliver meget brugt som et sted, hvor man sidder og laver opgaver. Der er stille områder og områder, hvor man godt må snakke lidt højt. Eleverne låner ved selvbetjening, og vi gør meget ud af at være venlige og imødekomende frem for skrappe og kontrollerende.

På et loppemarked købte vi en gyngestol, som vi udstyrede med en blød pude. Ned fra loftet hænger der grønne planter, og i alle vindueskarme er der også grønne planter. Lysindfaldet fra de mange skrå vinduer er med til at skabe

SU-SOSU-SOSU

I et lille aflukke er der placeret to Fat Boy sækkestole, et par lave stole samt et billigt Ikea bord. Her kan man sætte sig og slappe af eller arbejde i liggende stilling med den bærbare.

Lysindfaldet fra de mange skrå vinduer er med til at skabe liv i rummet, og de flotte bjælker er med til at skabe en hyggelig stemning.

liv i rummet, og de flotte bjælker er med til at skabe en hyggelig stemning.

Vi har anskaffet en udstillingsmontre med lys, hvor vi kan lave forskellige udstillinger. I det hele taget gør vi meget ud af at lave små udstillinger rundt omkring i rummet – bøgerne er mere tiltrækkende, når de ses fra forsiden end fra ryggen. På trappegangen op til biblioteket er placeret sorte stigereoler fra Ikea, som bruges til udstilling af pjecer. Også i kantine er der også opstillet en montre – her præsenterer biblioteket forskellige smagsprøver på litteratur ledsaget af effekter. Emnet kan f.eks. være reminiscens eller aktiviteter for ældre.

Flow gennem biblioteket

Flere andre funktioner er kommet til. To gange om ugen er der en studiebutik, hvor eleverne kan købe papir og blyanter til en billig penge. Der er Åben Vejledning, hvor eleverne kan komme og få vejledning, når de f.eks. har merit for nogle fag. Den er bemandet med undervisere i tre timer hver dag. I den fjerneste ende af lokalet, det der kaldes Biografen, er der mulighed for at undervise 36 elever ad gangen (med Smartboard). Her er der nu mere eller mindre permanent undervisning i førstehjælp. Endelig er der et Internationalt hjørne med udstilling af genstande og rapporter fra praktik i udlandet, og her afholdes også infomøder om udlandsrejser.

Underviserne har således været flinke til at placere forskellige funktioner i biblioteket, hvilket giver en jævn trafik af elever. Alle disse tiltag har resulteret i, at biblioteket stadigvæk bliver brugt flittigt, selvom andre kerneområder som f.eks. kantine ligger i den anden ende af skolen. Samlet set er vi glade for de rummelige lokaler, og indretningen – den bliver vi vist aldrig færdige med. ■

Tre gode tilbud

– efteruddannelse af uddannelsesbibliotekarer

Der går som regel ikke længe efter en ansættelse som uddannelsesbibliotekar, før behovet for en efteruddannelse, hvor bibliotek og læring tænkes sammen, opstår. I denne oversigt beskrives tre oplagte muligheder for uddannelsesbibliotekarer lige nu.

Af Else Marie Andersen

Alle oplysninger i denne oversigt er hentet fra de hjemmesider, der henvises til under hver uddannelse.

1

Voksenunderviseruddannelsen

Nationalt Center for Erhvervspædagogik, som er organiseret under Professionshøjskolen Metropol, har i samarbejde med Erhvervsskolernes Biblioteksforening sammensat en "Voksenunderviseruddannelse for uddannelsesbibliotekarer".

Kursets første hold starter i Århus d. 23. 8. 2010. Kurset er opdelt i 4 temaer:

- Tema 1: Bibliotekarens samspil med elever og studerende.
- Tema 2: Bibliotekarens bidrag til læreprocesser, kompetenceudvikling og dannelse.
- Tema 3: Bibliotekarens faglighed i samspil med lærere, uddannelsernes fag og skolen.
- Tema 4: Bibliotekarens bidrag til fremstilling og brug af undervisningsplaner.

Tema 1 afholdes i to forløb i august og september 2010, tema 2 i et forløb i oktober 2010, tema 3 i et forløb i januar 2011, tema 4 i et forløb i februar 2011. Eksamen bliver i april 2011. Ansøgningsfrist til dette forløb er senest d. 2. august 2010 (5 har allerede tilmeldt sig!).

Praksisnær uddannelse

VUUen (voksenunderviseruddannelsen) er i forhold til allerede eksisterende efter- og videreuddannelsesmuligheder (kandidat-, diplom- og masteruddannelser) for uddannelsesbibliotekarer et tilbud om en mere praksisnær uddannelse. Deltageren skriver i forbindelse med de tre første temaer på en arbejdsportfolio, som efter hvert tema afleveres som en præsentationsportfolio, der bliver internt bedømt og evalueret i en samtale mellem den studerende og underviseren. Efter det sidste temas afslutning skrives en opgave. Denne opgave og de tre præsentationsportfolier ligger til grund for den afsluttende bedømmelse med eksternt censor. Bedømmelsen har form af en samtale mellem den studerende, eksaminator og den studerende.

Uddannelsens omfang

VUU 1. del er normeret til et halvt studerendeårsværk, ca. 600 timer, svarende til 30 ECTS point. Prisen er 14.000 kr. pr. deltager. Se mere om dette nye spændende uddannelsestilbud på <http://www.delud.dk/deludb/db/uddybning/VUU%20uddbibliotekarer.pdf> [Besøgt d. 25.04.2010]

Kontakt

For yderligere oplysninger kontakt kursussekretær Anni Hansen, tlf. 87440600

2 Masteruddannelsen

Danmarks Biblioteksskole i København udbyder masteruddannelsen i biblioteks- og informationsvidenskab. Uddannelsen består af 2 moduler og afsluttes med et projektarbejde. Af særlig interesse for uddannelsesbibliotekarer er modulet: Informationskompetence og læring. Dette moduls temaer er ifølge undervisningsplanen:

- Læringsteori
- Læring i biblioteks- og informationsvidenskab
- Læring og undervisning
- Lærings samfundsmæssighed

Modulet løber over et efterårssemester og et forårssemester. Undervisningen foregår fredage og lørdage 3-4 gange i hvert semester på Biblioteksskolen i København. Hvert modul afsluttes med en mindre afhandling med intern bedømmelse.

Den formelle dato for ansøgningsfrist for studiestart i september er d. 25. maj 2010.

Kandidatniveau

Uddannelsen er en forskningsbaseret videreuddannelse på kandidatniveau. Optagelse forudsætter en uddannelse som bibliotekar eller bachelor i biblioteks- og informationsvidenskab eller en anden mellemlang eller lang videregående uddannelse samt mindst to års relevant erhvervs-erfaring efter adgangsgivende uddannelse. Hvis man gennemfører en hel masteruddannelse, får man et fyldegt eksamensbevis og ret til at anvende titlen Master i Biblioteks- og Informationsvidenskab. Hvis man nøjes med at gennemføre et enkelt modul, som fx Informationskompetence og læring, har man ret til at få attestations for bestået prøve.

Uddannelsens omfang

En hel masteruddannelse er normeret til 1

studieår (60 ECTS), som er tilrettelagt som en deltidsuddannelse inden for en ramme på op til 3 år. Hvert modul svarer til 24 ECTS, det afsluttende projektarbejde efter to moduler svarer til 12 ECTS. Modulet Informationskompetence og læring svarer altså til 24 ECTS. Se mere om biblioteksskolens masteruddannelse her: <http://www.db.dk/efteruddannelse/masteruddannelse/> [Besøgt d. 27.04.2010]

Se studieplanen for modulet Informationskompetence og læring: http://www2.db.dk/web-studienet/master/informationskompetence_og_læring.pdf [Besøgt d. 27.04.2010]

Kontakt

Kontaktpersoner: Prorektor og institutleder Jack Andersen, jan@db.dk eller studieadministrationen v. Susanne Acevedo, sua@db.dk, begge tlf.: 32 58 60 66.

3 Efteruddannelse i informationskompetence for gymnasielærere og gymnasiebibliotekarer

Danmarks Pædagogiske Universitetsskole & Danmarks Pædagogiske Bibliotek med Danmarks Biblioteksskole som samarbejdspartner er støttet af midler fra DEFF, i færd med at udvikle en statusrapport, et curriculum og et efteruddannelseskursus for gymnasielærere og gymnasiebibliotekarer. Uddannelsen skal have fokus på samspillet mellem informationskompetence, nye vidensmedier og læring og være et efteruddannelsesforløb i informationskompetence og informationsdidaktik. Danmarks Pædagogiske Universitetsskole skal udbyde uddannelsen.

Højt kvalificeret niveau

Der skal udvikles en pædagogisk strategi og et curriculum, der kan opkvalificere målgruppen og sætte dem i stand til – på højt kvalificeret niveau – at integrere undervisning af gymnasieelever i informationskompetence i såvel faglige som tværfaglige forløb. Uddannelsens vision beskrives i DEFF-ansøgning, se mere her: <http://nyeinstitutioner.deff>.

wikispaces.net/Projekter [Besøgt d. 28.04.2010]. På Biblioteksskolens hjemmeside præsenteres det nyligt udgivne debatoplæg, som sammen med den respons, fremlæggelsen giver, skal danne baggrund for fastlæggelsen af kurserne. Se her: <http://www.db.dk/ombiblioteksskolen/nyheder/default.asp?cid=25552> [Besøgt d. 28.04.2010].

Informationskompetence i gymnasiet – et debatoplæg

I præsentationen linkes der bl.a. til selve debatoplægget, som kan ses her: http://www.dpu.dk/Everest/Publications/Subsites/Informationskompetence/20100422105042/CurrentVersion/DPU_Rapport_gymnasie.pdf [Besøgt d. 28.04.2010].

Hele debatoplægget undersøger det almene gymnasiums håndtering af informationskompetence. Debatoplæggets sammenfatning slutter med dette spørgsmål: "Det [det almene gymnasium] skaber almindennede elever, men skaber

det studie- og informationskompetente elever parate til det 21. århundredes digitale samfund?"

Målgruppe:

gymnasielærere og bibliotekarer

Trine Schreiber oplyser, at projektgruppen i maj måned skal fastlægge kurserne og udvikle kursussemner, datoer, undervisningssted, priser m.m.. Hun tilføjer: "Dog er målgruppen fastlagt: det er gymnasielærere og bibliotekarer. En præmis er, at kurserne er for begge, så der netop under kurserne kan udvikles en dialog og dermed grundlaget for et samarbejde mellem de to faggrupper."

Kontakt

Yderligere oplysninger ved henvendelse til: Prodekan Claus Holm, DPU, Aarhus Universitet, clho@dpu.dk, tlf.: 2688 5600. Eller til lektor Trine Schreiber, Danmarks Biblioteksskole, ts@db.dk, tlf.: 3258 6066. ■

Hvad er ECTS?

"Pointsystemet angiver, hvor stor en samlet arbejdsindsats – målt i tid – der skal til for at gennemføre et givet kursus. 30 point svarer til arbejdsbelastningen i et semester, og 60 point svarer til en studerendes fuldtidsarbejde i et år. Ifølge Undervisnings- og Videnskabsministerierne svarer det til ca. 1650 arbejdstimer."

Kilde: Styrelsen for International Uddannelse

Masteruddannelsen – Masteruddanne

Af Louise Thostrup
Professionshøjskolen Metropol

Gennem de seneste numre af Uddannelsesbibliotekaren har vi præsenteret forskellige masterafhandlinger fra Danmarks Biblioteksskole. Vi fortsætter temaet i dette nummer, og denne gang er valget faldet på Eva Bye Andersens masterafhandling om usability-evalueringsmetoder.

I afhandlingen evalueres Københavns Tekniske Biblioteks hjemmeside ved hjælp af to forskellige usability-evalueringsmetoder, og evalueringsmetodernes brugbarhed i praksis undersøges.

At teste brugervenlighed

Størst muligt output

Usability-tests af websiten kan være en ressourcerekrævende affære både økonomisk og personalemæssigt. Afsættet for Eva Bye Andersens afhandling er at undersøge, hvordan mindre biblioteker (som fx uddannelsesbiblioteker) kan benytte evalueringsmetoder med størst mulig output og samtidig holde udgifterne i bund.

Brugeren og eksperten

I afhandlingen sætter Eva Bye Andersen fokus på to usability-evalueringsmetoder, som hun tester i praksis og sammenligner med hinanden. Dette gør hun for at undersøge, hvordan metoderne adskiller sig fra hinanden, og hvordan de supplerer hinanden. De to forskellige evalueringsmetoder består dels af en ekspertbaseret

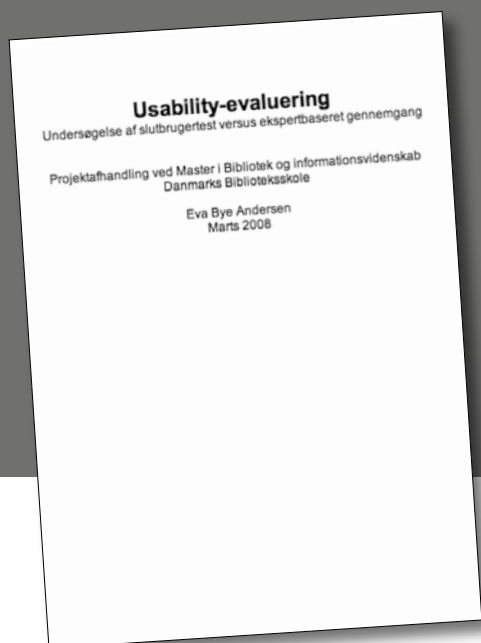
gennemgang, og dels af en slutbrugertest. Den ekspertbaserede gennemgang – som også kaldes en summativ heuristisk evaluering – udføres som navnet også henviser til uden inddragelse af slutbrugere. Metoden kan gennemføres med få evaluører, som ud fra accepterede principper om usability undersøger websitet. Denne type evaluering beskrives som en let tilgængelig metode samtidig med, at den forholdsvis hurtigt frembringer resultater, dog med karakter af overfladeproblemer. Slutbrugertesten er en brugerorienteret tilgang, hvor brugerne inddrages til at teste usability på websitet. Den sidste tilgang indebærer, at man involverer et vist antal brugere for at kunne gennemføre testen.

Analysens omdrejningspunkt

Det er Københavns Tekniske Bibliotekets hjemmeside, der evalueres ved hjælp af de to evalueringsmetoder. Det er biblioteksuddannede kolleger, der står for den ekspertbaserede gennemgang og fire studerende fra forskellige semestre, der foretager slutbrugertestene. Slutbrugerne bliver givet en række simulerende working tasks. Det vil sige, at testpersonerne er blevet præsenteret for en række opgaver, som de skal løse på den givne hjemmeside. Afhandlingen benytter sig både af interview, observation og spørgeskemaer som undersøgelsesmetoder.

Isen – Masteruddannelsen – Masterudd

Kilde: Bye Andersen, E. (2008). *Usability-evaluering: undersøgelse af slutbrugertest versus ekspertbaseret gennemgang*. København: Danmarks Biblioteksskole. Masterafhandling.

Usability-begrebet

På det teoretiske plan gennemgår afhandlingen forskellige tilgange til usability-begrebet. I afhandlingen baseres den teoretiske forståelse af usability-begrebet til Jakob Nielsens definition. Udover teori om usability inddrages desuden teori vedr. evaluatorkarakteristika og effekt, information retrieval og information seeking, samt simulerende worktasks og relevansbegrebet.

Eva Bye Andersen argumenterer via teorien for, at det er vigtigt både at have eksperternes og brugernes perspektiver med, når det drejer sig om usability-evaluering. Men derudover er en pointe i teorien netop, at ingen usability-test kan give en fuldstændig liste over fejl på et website.

Potentialerne i metoderne

I afhandlingen konkluderes, at fordelene ved den heuristiske evalueringsmetode eller ekspertbaserede gennemgang er, at den hurtigt frembringer resultater, og at den passer godt til at blive udført i fx et mindre bibliotek, fordi den ikke kræver det store setup. Eva Bye Andersen skriver, at metoden er god til at støvsuge websitet for fejl, og at det er en fordel at bibliotekets personale kan agere som eksperter.

Det konkluderes dog som en væsentlig ulempe ved evalueringsmodellen, at den mangler klassifikation af problemgrad. Derudover kaster den heuristiske evaluering kun primært lys over enkeltstående problemer og ikke på de mere konceptuelle problemstillinger ved websitet. Slutbrugertestens styrke er, at den giver indsigt i brugerens kognitive processer og problemer i forhold til interaktionen med websitet. Den afdækker med andre ord brugerrelaterede problemer ved websitet. Andre positive aspekter ved slutbrugertesten er, at metoden i forhold til den konkrete udførelse er fleksibel både i forhold til varighed og i forhold til antallet af deltagere. Begge evalueringsmetoder vurderes på baggrund af de udførte tests og afhandlingens analyse som yderst brugbare, men på hver deres måde. Dermed konkluderer Eva Bye Andersen, at de to evalueringsmetoder supplerer hinanden godt, idet der ikke reelt kan peges på nogle overlap i den type af resultater metoderne frembringer.

Inspiration til at gå i gang

Det interessante ved afhandlingen er især det anvendelsesorienterede perspektiv. Det er en velkendt problematik, at man i et mindre bibliotek kan have alle mulige gode intentioner om at foretage usability-evalueringer på fx bibliotekets website, men at manglende økonomi og personaleressourcer ofte kan stå i vejen for at foretage sådanne tests. Afhandlingen kan absolut inspirere til hvordan sådanne projekter kan realiseres i praksis uden det store forbrug af personaleressourcer og uden, at man vælter budgettet. ■

Syddansk Universitetsbibliotek bygger bro til gymnasiet

Hvad kan et universitetsbibliotek tilbyde en gymnasieelev, der står over for at skulle skrive én af de større opgaver? Det har Syddansk Universitetsbibliotek sat sig for at afprøve som led i det brobygningsarbejde, universitet gør for at få flere til at tage en videregående uddannelse – også i Region Syddanmark.

*Af Tonny Hornbæk,
bibliotekar på Syddansk Universitetsbibliotek*

Gymnasireformen i 2005 ændrede radikalt gymnasieelevers tilgang til større skriftlige opgaver. Elevernes udfordringer i den forbindelse har gjort besøgene på Syddansk Universitetsbibliotek hyppigere. Samtidig hermed er overgangsfrekvensen til videregående uddannelser i Region Syddanmark meget lav. Det er i det lys, at Syddansk Universitetsbiblioteks tiltag overfor gymnasieskolerne skal ses. Vi ønsker at være videncenter/ressource for lærere og elever blandt andet i forbindelse med SRO, SRP og AT.

Mødet med universitetsbiblioteket og dets ressourcer er måske det første skridt på vejen til en uddannelse, også i det lys falder vores opsøgende arbejde fint i tråd med SDU's øvrige brobygningsarbejde. Vi har udover den daglige betjening af gymnasieelever og deres lærere taget fat på nogle lidt større og længerevarende projekter.

Tornbjerg og Sct. Knud

I efteråret 2009 aftaltes kursusforløb med alle 3. g klasser på Tornbjerg Gymnasium og Sct. Knuds Gymnasium i Odense. Det er lokale gymnasier i praktisk cykelafstand. Hver klasse modtog 90 min. introduktion til informationssøgning og kildekritik. Forinden var klassernes tilknyttede vejledere/lærere selv blevet introduceret til kursets indhold. Introduk-

tionerne lå umiddelbart op til studieretningsprojektet, en faktor som gjorde kurserne relevante og eleverne interesserede. "Rette dosis på rette sted" er en vigtig faktor, hvilket tydeligt kunne aflæses af elevernes efterfølgende brug af SDUB. Vi var godt klar over, at de bedste elever kommer af sig selv, derfor var kurserne også tænkt som en øjenåbner for det store midterfelt i klasserne.

Fra elev til studerende

Syddansk Universitetsbibliotek arrangerede d. 24. marts temadagen: Fra elev til studerende – om bibliotekernes rolle som leverandør af viden og studiekompetence på gymnasieområdet. Syddansk Universitet i Kolding lagde lokaler til 60 engagerede biblioteks- og gymnasieansatte. Ideen var et netværksorienteret indspark med fokus på ønsker og behov i gymnasieskolen med udgangspunkt i belysning af samarbejdsmuligheder. To oplæg om formiddagen dannede rammen for eftermiddagens workshops, hvor alle deltagere debatterede og udvekslede viden og erfaringer. Temadagen var således en god og rig lejlighed til at netværke med ligesindede og indbyde til samarbejder på området.

AT-dag

I samarbejde med Odense Katedralskole og Institut for Filosofi, Pædagogik og religionsstudier på SDU blev der tirsdag d. 13. april afholdt en såkaldt AT-dag for fire 2. g klasser fra Odense Katedralskole. I alt ca. 100 elever plus lærere fik om formiddagen serveret faglige input og idéer til deres forestående AT-opgave. Oplægsholdere var en gruppe SDU-forskere, blandt andre Annika Hvithamar, Søren Harnow Klausen og Klaus Levinsen, som på inspirerende vis formidlede på tværs af fag og fakulteter. Efter frokost fulgte en kort og konkret introduktion til informationssøgning, hvorefter eleverne blev sluppet løs på Syddansk Universitetsbibliotek, hvor coaching og vejledning var på programmet. Sigtet var at give eleverne en mulighed for at indsamle idéer og materiale/information til den forestående AT-opgave, men lige så vigtigt fysisk og geografisk at introducere dem for biblioteket og dets muligheder.

Temadagen "Fra elev til studerende" samlede ca. 60 deltagere på SDU, Kolding. Tonny Hornbæk, som ses på første række, var vært for dagen. Han er bibliotekar og tovholder på Syddansk Universitetsbiblioteks tiltag på gymnasieområdet.

So far – so good

Ovennævnte tiltag skal ses som indledende spæde tiltag på området. Målet er flere og formaliserede samarbejder med gymnasier i hele den syddanske region – meget gerne i samarbejde med de øvrige biblioteksaktører. Det er i alt fald tydeligt, at behovet for en fælles indsats om levering af informationskompetence er stort. Der forestår med andre ord endnu en del arbejde, og vi ser frem til i fællesskab med øvrige aktører at løfte denne vigtige opgave. ■

'Der er ikke noget på nettet'
Temadag om skriftlige opgaver
og AT i gymnasiet
Fredag 1. okt. 2010, kl. 9.30-16.00

Sted: Middelfart Bibliotek. – **Pris:** 920 kr.

Kursusudbyder: GL-E og Biblioteksforeningen
for de Almene Gymnasier, B.A.G.

Tilmelding: på www.gl.org, GL-E,
senest fredag den 3. september 2010
– kursus 1001-13.

Se programmet på www.gl.org – GL-E
efteruddannelse, Almen pædagogik/didaktik

FlushAds

Du kender det fra café-besøg, men har du tænkt på at formidle databaseindhold, åbningstider, referencehåndteringskurser eller lignende på bibliotekets toilet? Overvej det – for hvor ofte har en travl studerende god tid til at modtage information?

På Det Samfundsvidenskabelige Fakultetsbiblioteket, Gothersgade, er der på indersiden af samtlige toiletdøre opsat flushAds, de er alle forskellige i form og indhold – fx grundigt bearbejdet faglig viden eller praktisk information om nye servicetiltag. Der udarbejdes løbende nye flushAds, så der hver 14. dag kan udskiftes og flyttes rundt på 'flushAds med længere levetid'. Nu med 1 års erfaring betegnes denne formidlingsform som en tydelig succes, brugerne kommenterer og spørger ind til indholdet i flushAds'ne. ■

Kira Stine Hansen
KSHA@kb.dk

Temadag efteråret 2010

Bestyrelsen for B&U har i foråret holdt møde med bestyrelsen i FABULÆR – Faggruppen for Biblioteksunderstøttet læring. Vi kan se, at de to faggrupper har fælles interesser, bl.a. om bibliotekaren som underviser og vejleder samt om biblioteket som læringsrum. Vores første samarbejde bliver en temadag, der skal handle om læringsstile. Det bliver i efteråret 2010. ■

Infomedia -artikler via bibliotek.dk

I starten af året blev det muligt at tilgå avis-artikler i fuld tekst via bibliotek.dk. Forudsætningen var et Infomedia-abonnement og en tilretning i eget bibliotekssystem (og VIP-basen), så brugerne i bibliotek.dk kan identificeres som tilhørende ens bibliotek (lånervalidering). Adgangen omfatter de ca. 170.000 artikler og anmeldelser, der indtil nu er registreret i Danbib med link til Infomedia. Fremadrettet vil adgangen omfatte de artikler og anmeldelser i Infomedia, som DBC registrerer. Det udgør ca. 1.800 artikler og anmeldelser om måneden.

Erfaringer fra Roskilde Gymnasium

Infomedia-abonnementet havde vi allerede via SkoDa. Så vi tilmeldte os, da betalingen for gymnasierne har været yderst symbolsk, 563 kr. Erfaringerne, her et par måneder senere, er blandede:

Fordele:

- Infomedia på SkoDa er notorisk ustabil/upålidelig – og det i en grad så jeg konsekvent i forvejen har anbefalet bibliotek.dk som det suverænt bedste sted at foretage

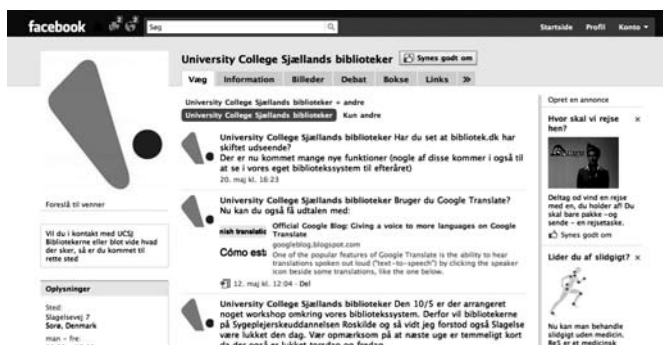
artikelsøgninger. Hvorefter man så kan finde artiklerne i Infomedia. Med denne nye løsning, bliver arbejdsgangen nemmere.

Ulemper:

- De artikler, der er adgang til, er kun de artikler hvor Infomedia-ID figurerer i katalogiseringen af artiklen. Det er tilføjet fra 2004 og frem. Omvendt har ordningen jo tiden for sig, eftersom alt registreres fremadrettet.
- For at bruge ordningen skal man oprette sig som bruger på bibliotek.dk. Det er ikke rasende intuitivt og tager faktisk lidt tid: man skal først oprettes med login, mail-adresse osv. Og bagefter registrere sine persondata såsom lånernummer, bibliotek, m.v.
- Dette sidste er faktisk problematisk – DBC har valgt ikke at sløre lånernummer og pin-kode. Så med mindre man husker at logge ud, kan næste bruger se cpr. nummer m.v. Og det er ikke optimalt i et miljø, hvor mange deler maskinerne. ■

Naja Slyngborg
Roskilde Gymnasium

Uddannelsesbiblioteket og Facebook

Fansiden på Facebook for University College Sjællands biblioteker har i øjeblikket 84 fans.

Folkebibliotekerne og forskningsbibliotekerne har gjort det i nogen tid, og nu er flere uddannelsesbiblioteker også kommet med i forhold til at nå brugerne via sociale medier såsom Twitter og Facebook. University College Sjællands biblioteker er et konkret eksempel på et uddannelsesbibliotek, der har taget Facebook i brug. Bibliotekerne har en fanside på Facebook, som de blandt andet

benytter til at reklamere for deres elektroniske ressourcer, lægge billeder op, samt til at annoncere kurser, ændringer i bibliotekernes åbningstider og andre nyheder. Med fansiden har bibliotekernes brugere mulighed for at få nyheder fra biblioteket direkte til deres profil, og bibliotekerne har mulighed for at nå deres brugere, der hvor de opholder sig på nettet – på Facebook. ■

Louise Thostrup

Skal du med ud og se mig selv i spejlet?

Et af B&Us formål er at arrangere temadage og konferencer. Da vi i bestyrelsen havde fundet nogle oplægsholdere, vi selv kunne tænke os at opleve, opdagede vi, at de ikke kunne rummes i et tema, derfor opfandt vi titlen: Inspirationsdag. For at opnå noget af det en conference giver med hygge og snak valgte vi at forlænge dagen med en middag og besluttede, at en fredag var den bedste dag, så vi ikke skulle op på arbejde dagen efter. 29 kolleger bed på krogen og fik tre inspirerende oplæg plus en bedre middag i Torvehallerne i Vejle d. 16. april 2010. Her er nogle af dagens guldgrube:

Intelligent kommunikation

Charlotte Emmerly gjorde os opmærksom på, at vi kommunikerer hele tiden – vi kan ikke ikke-kommunikere, for kropssproget betyder mere end halvdelen af kommunikationen. Hendes udgangspunkt er, at vi ved at blive mere bevidste om de 9 intelligenser også vil blive bedre i stand til at tune os ind på andre mennesker. I vores daglige arbejde er det vigtigt, at vi kan aflæse vore brugere og hurtigt få dem til at føle sig godt tilpas på biblioteket, så de tør spørge os

om råd og vejledning. De husker ikke alt det, vi siger, men de husker, hvordan vi fik dem til at føle sig tilpas. Vi fik præsenteret de forskellige intelligenser og afprøvet flere af dem i praksis. Det er vigtigt at huske på, at ingen intelligenser er vigtigere end andre. Charlotte spurgte retorisk: Hvis to mennesker er forskellige, hvem har så fejlen?

Generation Z

Vores samfund ændrer sig konstant, og i det nuværende digitale samfund bevæger vi os som nomader fra sted til sted; modsat i industri-samfundet, hvor vi tog på arbejde/i skole og hjem igen. Jesper Bo Jensen gav os et portræt af Generation Z (årgang 1990–2001), der er "the digital natives". Jesper Bo beskriver det således, at internettet fungerer som et "grid", der ligger oven på deres liv. De lever med nettet og mobilen, og alt skal foregå online – de er ligesom flyttet ind i det digitale landskab. De kommunikerer med mange mennesker, de aldrig har mødt, og har derfor et kæmpe netværk. De har aldrig fred!

For bibliotekerne betyder det, at hvis vi skal kommunikere med de unge, skal det være med deres medier og på deres præmisser – måske på Youtube og Facebook. Skal vi lave et samlet netbibliotek? Har vi en opgave i at lære dem kildekritik? Kan vi gøre biblioteket til en oase, de har lyst til at besøge på dagsrejsen?

Sidder du på en død hest?

Freddy Meyer rundede dagen af med en galopperende generationshistorie, der i humoristiske og vanvittige vendinger kom rundt om livets vigtigste spørgsmål: Er der glæde og kærlighed i det, du gør? Hvis ikke, så skal du måske sadle

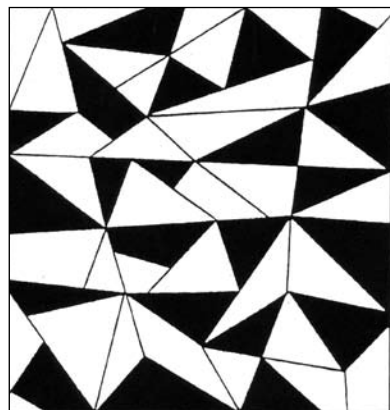
om – eller sagt på en anden måde: hvis du opdager, at du sidder på en død hest, så se at komme af!

Livs- og arbejdsglæde blomstrer, når man bruger sine evner der, hvor lysten og motivationen er. Lider man af negativ selektiv perception, får man aldrig en ostemad, for man kun ser hullerne. Freddy er en mand med positiv selektiv perception. Han spørger: Skal du med ud og se mig selv i spejlet? ■

Bestyrelsen

Et forsøg på at koordinere den musiske og kropslige intelligens: sang med tilhørende bevægelser.

Tjek din intelligens:
*Find den 5-takkede stjerne.
Der er både sorte og hvide felter.*